

Posudek rigorózní práce

Mgr. Marcela Fryštenská: Zákon o ochraně hospodářské soutěže

Práce se zabývá speciálním tématem ochrany hospodářské soutěže dané zákonem č. 143/2001 Sb., tedy konkrétní zákonné úpravy. Dosah této úpravy v hospodářské sféře je značný, právně jde o téma relativně úzké.

Práce je rozčleněna do patnácti kapitol. Po stručném úvodu, v němž je charakterizována hospodářská soutěž obecně, je rozebrán pojem a význam relevantního trhu jako základního pojmu a prvku, na kterém je ochrana hospodářské soutěže postavena, nato se uvádí vliv komunitárního práva na hospodářskou soutěž v České republice a pak následuje rozbor vlastní úpravy zákona o ochraně hospodářské soutěže, a to nejprve vymezení působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, pak postupně rozbor předmětu úpravy: vymezení zakázaných dohod a jejich charakteristika, leniency program a blokové výjimky, dále zákaz zneužití dominantního postavení a spojování soutěžitelů. V dalším se rozebírá vývoj úpravy v oblasti zakázaných dohod, z toho se přechází k řízení před Úřadem. Práci ukončuje stručný závěr. Považuji za problematické uvedení pojmu relevantního trhu jako první vlastní kapitoly ještě před uvedením postavení komunitárních předpisů na vlastní národní právní úpravu, ale odůvodnění uvedené v práci lze přijmout. Systematické uspořádání pokud jde o rozbor věcného předmětu úpravy, zakázaných dohod, zákazu zneužití dominantního postavení a spojování soutěžitelů, je logické a jednotlivé části na sebe plynule navazují. K označení kapitol je třeba poznamenat, že nebylo příliš šťastné nazvat kapitolu, ve které je uveden vývoj úpravy v provedených novelizacích jako legislativní činnost Úřadu.

Práce prokazuje dobrou znalost vlastní úpravy zákona, shromáždění příslušné literatury a zejména podrobné shromáždění a dobrý výběr rozhodnutí, které se k jednotlivým částem této úpravy vztahují. Je však třeba konstatovat, že práce je pozitivistická, práce neobsahuje širší úvahy, které by rozváděly dopad úpravy a poukazyvaly na problémy, které se v této oblasti projevují, a to jak z hlediska de lege lata a de lege ferenda, tak z hlediska aplikace platné úpravy. Vybraná rozhodnutí jen dokreslují pozitivistický popis úpravy. Přes obecné konstatování, že charakteristika úpravy je podána správně o dobře vyjádřena, je nutno konstatovat, že v některých případech není obecné vyjádření výstižné. Tak je to hned v úvodu, ve kterém je charakterizována úprava soutěže obecně, kde je charakterizována soukromoprávní ochrana proti nekalé soutěži podle úpravy obchodního zákoníku, se uvádí právo domáhat se, aby nekalosoutěžní jednání bylo ukončeno a možnost požadovat přiměřené zadostiučinění. Ale to nedostatečně vystihuje tuto úpravu: základním právem (§ 53 obč.zák.) je požadovat, aby rušitel se protiprávního jednání zdržel a aby odstranil závadný stav, cílem tedy je nejen ukončit závadné jednání, ale dosáhnout tak či onak reparace nepatřičného stavu a důsledků protiprávního jednání. V kapitole III je bod 3.2. – Implementace právních předpisů Evropské unie nadepsán a formulován jako obecné uvedení komunitární úpravy, ale buď je třeba uvést, že v dané oblasti jde jen o nařízení, nebo je při obecné charakteristice zapotřebí uvést směrnice. Naopak rozhodnutí jsou označena jako předpisy, ale přes jejich význam a faktický dopad o předpisy nejde a jejich charakter je třeba v rigorózní práci od předpisů rozlišit.

Jak jsem již uvedl, u některých otázek by bylo vhodné širší rozvedení. Tak v bodě 3.5.1. se uvádí, že u dohod narušujících soutěž i zneužití dominantního postavení bylo zrušeno tzv.

určovací řízení s tím, že se jednalo o řízení, ve které Úřad do značné míry „suploval“ činnost poradenských a advokátních kanceláří, protože rozhodoval o tom, zda určité jednání soutěžitelů je či není v souladu se zákonem. Avšak určovací rozhodnutí je institut obecný, který má typicky v činnosti soudů pevné místo a neodpovídá obecně konstatovat, že určovací rozhodnutí nahrazuje činnost advokátních kanceláří, jde zřejmě o otázku, která by měla být blíže rozvedena.

Pokud jde o stylistickou stránku, je práce napsána jasně a na dobré úrovni. Na druhé straně je bohužel nutno konstatovat, že konečnému textu nebyla věnována pečlivost, jaká by u rigorózní práce věnována být měla: v práci byla ponechána řada gramatických chyb (mezi subjekty, kteří si nekonkurují; soutěžitelé, kteří ji uzavřeli, by se vystavily), neopravené překlepy, označení poznámky jako 50, zatímco uvedených poznámek je 49.

Celkově lze shrnout, že práce prokazuje, že zpracovatelka zvládla platnou právní úpravu v předmětné oblasti, zvládla práci s literárními prameny a sledovala a ilustrativně zvolila rozhodnutí v této oblasti. Slabou stránkou práce je, že se práce omezuje na rozbor úpravy de lege lata a doložení jejího působení aniž poukazuje na právní problémy jak úpravy tak aplikace. Práci podle mého hodnocení lze připustit k obhajobě, při které by některé otázky, jak je na to shora upozorněno, měly být probrány.

V Praze dne 29.12.2005

JUDr. Miloš Tomsa, CSc.